

III.502.3.2016.JA

**Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że jednym z problemów, na który zwracali uwagę uczestnicy spotkania regionalnego z Rzecznikiem Praw Obywatelskich w województwie lubuskim, były niedostatki i zagrożenia wpływające na skuteczność realizowania przez asystentów rodziny funkcji wynikających z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575).

Zgodnie przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych powinny otrzymać niezbędną pomoc. Jedną z form takiego wsparcia jest przydzielenie asystenta rodziny, którego zadaniem jest praca z rodziną w kryzysie oraz pomoc w opiece i wychowywaniu dzieci w celu przezwyciężenia tej trudnej sytuacji (art. 8-9 ustawy). Należycie realizowana pomoc państwa ukierunkowana na usprawnienie tej sfery funkcjonowania rodziny, która nie pozwala na prawidłowe wypełniania funkcji opiekuńczych wobec dzieci, nie może ograniczać się do likwidacji negatywnych skutków dysfunkcji rodziny ale przede wszystkim winna pełnić rolę profilaktyczną. Działania asystenta rodziny w tym obszarze są więc nie do przecenienia.

Najwyższa Izba Kontroli w opublikowanej w maju 2015 r. Informacji o wynikach kontroli „Funkcjonowania asystentów rodziny w świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” podkreśliła, iż asystentura rodziny może być przydatnym i skutecznym instrumentem w działaniach wspierających rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Niemniej jednak, na co zwraca uwagę, w powołanym raporcie, Najwyższa Izba Kontroli, dla efektywnego funkcjonowania instytucji asystenta niezbędna jest modyfikacja regulacji prawnych.

Na potrzebę zmian w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazują również realizatorzy asysty rodzinnej. W opracowaniu po IV Ogólnopolskim Zlocie Asystentów Rodziny, który odbył się w Warszawie w dniach 23-25 września 2015 r., opublikowanym w październiku 2015 r. przez Polski Instytut Mediacji i Integracji Społecznej z Częstochowy pt. „Rola i zadania asystentów rodziny oraz postulaty zmian w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” zawarto szereg wniosków legislacyjnych, które w dużej części pokrywają się z wynikami pokontrolnymi Najwyższej Izby Kontroli oraz sygnałami ze środowisk lokalnych kierowanymi do Rzecznika podczas spotkań regionalnych. Koncentrują się one wokół następujących kwestii:

- Nałożenia na organy zatrudniające asystenta rodziny obowiązku zagwarantowania korzystania z superwizji pracy socjalno-wychowawczej i terapeutycznej z rodziną w wymiarze minimum 6 godzin w miesiącu prowadzonej przez superwizora zewnętrznego.
- Zmniejszenia liczby rodzin przypadających na jednego asystenta do 10.
- Wyeliminowania możliwości zatrudniania asystentów rodziny na podstawie umowy cywilnoprawnej, gdyż nie sprzyja to trwałości współpracy z rodziną z uwagi na dużą fluktuację kadr, a brak uprawnień pracowniczych zniechęca do wykonywania tego zawodu.
- Określenia zasad i obowiązków współpracy asystentów rodzinnych z kuratorami sądowymi, placówkami pieczy zastępczej oraz innymi służbami w obszarze diagnozy i realizacji planu pomocy rodzinie.
- Wprowadzenia możliwości uzyskania przez asystenta rodziny zwrotu kosztów przejazdów do miejsc wykonywania czynności zawodowych, w tym miejsca zamieszkania wspieranej rodziny.
- Wyeliminowania trudności w finansowaniu działalności asystentury rodzinnej odnośnie terminowości uruchomienia środków budżetowych oraz ich wysokości.
- Określenia standardów pracy asystenta rodziny oraz wzorów dokumentów.

Działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648 ze zm.) pragnę zwrócić się

do Pani Minister o dokonanie systemowego przeglądu przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustosunkowanie się do podnoszonych kwestii oraz rozważenie możliwości podjęcia stosownej inicjatywy legislacyjnej wychodzącej naprzeciw postulatam asystentów rodziny.

Z poważaniem